

Vi ville jo være norske?

Taler
Carl Stoltenberg

Dato
13 mai 1814

Sted
Eidsvoll

Omstendigheter
Debatt om finanskomiteens innstilling

- 1 Uventet er det ikke, at den norske Nation ytrer Frygt for dets Finantser og Pengevæsen.

- 5 En maadelig Forvaltning deraf i Fortiden, har bevirket næsten Tilintetgjørelse af Courant Sædlernes Værd, og Rigsbanksædlerne bebudes samme Skjæbne, ifald man ikke enes om at give disse en fast Værdie.

- 10 Finantscommiteen har foreslaaet: at Rigsbanksædlerne skulle gives den Cours som Forordningen 1ste August 1813 fastsætter, indtil de kand indløses med de i sin Tid af Nationen udstæde Repræsentativer, og at Rigsforsamlingen skal, paa Nationens Vegne, sikkre Ihændehaverne denne Betaling for de i Omløb værende og fremdeles udstæde Sædler. Dette Forslag er saa meget mere at anbefale, som Ihændehaverne er bekendte med denne Værdi, have derefter indrettet Kjøb og Salg og har ligesaa billig Fordring paa Indløsning efter det
- 15 Forhold, som det er Nationens Pligt, ikke at hylde en Behandling som vi med Grund bebreidede den Danske Regjering afvigte Aar.

- Det tillades mig at spørge Den Ærede Forsamling: hvad vindes der ogsaa ved Sædlernes videre Nedsættelse? Alt maae kjøbes dyrere, inden Een Maaned
- 20 fordrer man en halv og om To Maaneder maaskee en heel Gang mere for hvad der skal kjøbes, hvorved Sæddelmassen fremdeles forøges. Desuden er det tvivlsomt, om Mængden vil vedblive at modtage en Betaling der med hver Dag synker og omsider falder til et Intet. FinantseCommiteen har end videre foreslaaet: at der skulle vælges 3 Solide Mænd til, i Forening med de nu værende
- 25 Rigsbankdirecteurer at have Indseende med, at der ei herefter udstædes flere eller andre Sædler, end der ved næste Rigsforsamling bevises at have været nødvendige; Ligesom den har anbefalet, at en Committee vælges for at

undersøge Finantsernes Tilstand, prøve hvorvidt de indkomne Betænkninger
30 om en Nationalbanks Oprettelse vil blive anvendelige til Forelæggelse næste
Rigsdag, at undersøge Skatte og Toldvæsenets Tilstand, samt at gjøre Forslag til
Hovedforandringer deri; hvilket alt vil blive ligesaa behageligt som fornødent
for Folket.

35 Det vil maaskee forekomme nogle af den Ærede Forsamling skrækkende : at en
Sum som den der er foreslaaet af Finantseministerne skal udredes, og ved første
Øiekast synes det saa; men alt det Frygtelige bortfalder naar man betænke:

- 1, at det er sandsynligt den ikke vil medgaae
- 40 2, at derfra maa drages 4 Millioner til Korn, hvis største Deel forbeholdes
Landets Indvaanere for Betaling.
- 3, at Statens Indkomster for dette Aar ei ere fradragne Summen, og
- 4, at 15 ja maaskee 20 Rbdaler gaaer paa et Pound Sterling, saa at endog 20
Millioner Rbdaler blot gjør Een Million Pound Sterling.

45 For denne Sum skal Minnisterne gjøre Rigsforsamlingen Reede i andstundende
Februar; og dette Krav skulle den norske Nation finde betænkkelig at indrømme
til sin Selvstændigheds Oprettelse? Vi ville jo være norske? Vi ville bekjæmpe
Enhver der søger at gjøre os dette Formaal stridig, og vi ville vægre os ved at
50 indvilge 1 Million Pound Sterling til den eller de vi betroer Landets Styrelse?
Nei! ville vi være Normænd mere end af Navnet, saa skrækkes vi ligesaa lidet
ved, samlede at være ansvarlige for den Gjæld der er gjort og nødvendig maa
gjøres, som at møde hver den der med List og Magt vil bringe os til at hylde
svensk Regjering, hvilken desuden har forpligtet sig til at svare forholdsmæssig
55 Deel af Danmarks Statsgjæld, der ligesaa vist vil blive reparteret paa Norge, som
det er trolig dette Rige bliver forundt en god Deel i Tilsvarelsen af Sveriges
betydelige Statsgjæld.

Kilde
60 Riksforsamlingens forhandlinger, del 1 (bilag til hovedprotokollen). Kristiania 1914, s. 351-353.

Emner
Debatt, Finans

URI
65 <https://www.virksommeord.no/tale/vi-ville-jo-vaere-norske>